

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de senioren van de raad

Dromend van Thorbecke

In artikel 8 Gemeentewet kun je lezen hoeveel leden een gemeenteraad telt. In de artikelen 169 en 180 Gemeentewet is vastgelegd dat al die leden van de gemeenteraad recht hebben op evenveel informatie.

Hoe die informatie bij al die raadsleden komt wordt aan de raad overgelaten. De raad kan dat vastleggen in zijn Reglement van Orde.

Daarin kan de raad opschrijven hoe, hoe vaak en langs welke weg de informatie vanuit college en burgemeester naar de haarvaten van de raad (lees: elk raadslid) gaat.

Want Grondwet en Gemeentewet maken geen onderscheid tussen raadsleden: elk raadslid is net zo belangrijk als elk ander raadslid. Ongeacht leeftijd, aantal jaren in de raad, oppositie of coalitie.

En toen werd ik wakker....

Categorisch ingedeeld

Sinds we met ons allen het dualisme hebben omarmd (en dat is op 7 maart 2022 alweer 20 jaar geleden!) kent elke raad een commissie die zorgdraagt voor een goed reilen en zeilen van alle processen op het raadsdomein. Voorheen was dat de taak van het college van B&W.

De raad houdt al bijna 20 jaar zijn eigen broek op. Daarvoor heeft de raad uit zijn midden een soort van bretel-commissie gevormd, met de welluidende naam “presidium”.

Ook kent menig raad een “seniorenconvent”.

Bemensing

In beide clubjes nemen raadsleden zitting, niet zelden dezelfde mensen. Het behoort tot de mores van menig gemeenteraad dat de fractievoorzitters zich geroepen (dienen te) voelen om een bijdrage te leveren aan het reilen en zeilen van het raadsdomein.

Dat schijnt niet weggelegd te (mogen) zijn voor “gewone” raadsleden. Op zich te verwonderen waard.

In de volks- of journalistenmond wordt het presidium gemakshalve geduid als “dagelijks bestuur van de raad”. Een misleidende en bedenkelijke term.

De raad kent immers geen dagelijks bestuur. De raad staat volgens artikel 125 lid 1 Grondwet aan het hoofd van de gemeente, en is om die reden zijn eigen dagelijks bestuur.

Het presidium kan hooguit worden verzocht om “dagelijks bestuur-achtige zaken” voorgekookt en wel ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

De senioren

Het seniorenconvent is als verschijnsel een aparte studie waard.

De naam alleen al! Het suggereert dat er senior-raadsleden zijn en dus ook junior-raadsleden.

Zouden er ook pupillen in de raadzaal rondlopen?

Doet me echt denken aan de tijden van weleer. De jaren dat ik nog niet werd geplaagd door hardnekkige achillespees- en andere spierblessures, en in de wondere wereld van de atletiek van 9-jarige pupil opklom tot senior.

Midden- en lange afstand was mijn domein.

Met de jaren ging ik sneller, kon ik langere afstanden afleggen en werd ik daarnaast geacht wijzer te worden.

Tot het veteranenschap heb ik het helaas niet weten te schoppen. Chronische blessures noopten mij om de Asics voortijdig aan de wilgen te hangen.

Waarover praten zij?

Het seniorenconvent wordt in menig gemeente geacht zaken te bespreken met de voorzitter van de raad die op dat moment feitelijk de burgemeester is. Als burgemeester deelt hij of zij zaken met de senioren.

Zaken die zijn omrand met een aura van diepgaande vertrouwelijkheid.

Stilzwijgend zijn de aanwezigen het erover eens dat de junioren en de pupillen nog te jong zijn om die informatie te mogen ontvangen. Ze zijn immers geen fractievoorzitter, nietwaar?

All animals are equal?

Door het optuigen, inrichten en laten functioneren van een seniorenconvent is gewerkt aan een niet te stuiten ontwikkeling die heeft geleid tot een gedifferentieerd niveau aan informatievoorziening binnen de gemeenteraad.

Volstrekt in strijd met het bepaalde in de artikelen 169 en 180 Gemeentewet en met het feit dat het staatsrecht geen rangorde kent binnen een volksvertegenwoordigend orgaan.

Alle deelnemers zijn er echter aan gewend, want een junior spreekt een senior niet tegen op dit gebied.

Die junior weet immers dat er een dag komt waarop hij/zij tot het seniorschap wordt verheven. En dientengevolge deel gaat uitmaken van het hoogste dat een raadslid kan bereiken.

Wie zit voor?

Presidium en seniorenconvent zijn voor de Gemeentewet artikel 84-commissies.

Als de raad deze instelt (en dat doet hij) kan een burgemeester er geen deel van uitmaken (zie artikel 84 lid 2 juncto artikel 83 lid 2 Gemeentewet). En dus ook niet de voorzittershamer hanteren.

Dat hoeft uiteraard geen probleem te zijn! Ik zou zeggen: maak een raadslid voorzitter en ken de burgemeester een adviserende rol toe.